

TALOUSARVIOALOITE 721/2009 vp

Määrärahan osoittaminen kuntien taloustilanteen helpottamiseen ja kuntien alijäämän kattamisvelvoitteen tilapäiseen luopumiseen

Eduskunnalle

Suomen kunnat ovat viime vuosina joutuneet kovan työn sekä tuskan alle ja kuntien palvelujen järjestäminen on vaikeutunut huomattavasti. Edes hyvässä hengessä ja ajassa tehdyt kuntaliitokset, seudulliset yhteistyösopimukset tai palvelurakenteiden uusimiset eivät ole pelastaneet kuntien talouksia. Joka neljäs kunta on nostamassa tuloveroprosenttiaan vielä tänä vuonna. Vähintään 20 veroprosentin kuntia on jo 52.

Kuntalakia muutettiin taloutta ja tarkastusta koskevien säännösten osalta 1.8.2006. Talousarviota ja -suunnitelmaa koskevaa 65 §:ää on muutettu siten, että 3 momentissa säädetään tasapainottavan taloussuunnitelman laatimisesta alijäämäisessä kunnassa ja kertyneen alijäämän kattamisesta erityisellä toimenpideohjelmalla. Näitä säädöksiä on kunnissa nyt noudatettu ja tiukkoja toimenpideohjelmaa laadittu.

Ymmärrettävää on, että säännöksillä haluttiin lisätä talouden suunnitelmallisuutta sekä selkeyttää ja täsmentää kunnan talouden tasapainosäätelyä erityisesti tilanteessa, jossa kunnan kertynyt alijäämä on määrältään merkittävä. Muutosta aikaisempaan säätelyyn on kuitenkin ehdoton tasapainovaatimus taloussuunnittelussa alijäämätilanteessa: taloudeltaan alijäämäisen kunnan tulee katkaista alijäämän lisääntyminen enintään neljässä vuodessa laatimalla tasapainossa oleva tai ylijäämäinen taloussuunnitelma. Jos taseen kattamatonta alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, kunnan on laadittava erikseen yk-

silöity toimenpideohjelma alijäämän kattamiseksi. Nyt kuitenkin tämä asetettu sääntely on osoittautunut tässä vaikeassa maailman taloustilanteessa liian rankaksi yhä useammalle kunnalle.

Säätelystä tulisi luopua tilapäisesti. Jos lainmuutoksen ensisijaisena tarkoituksena on katkaista alijäämän kasvu, on moni kunta jo tehnyt palvelurakenteissaan merkittäviä muutoksia ja luopunut mm. kannattamattomista investoinneista ja kiinteistöistä. Valtuustot ovat hyväksyneet toimenpideohjelmaa, joilla palvelujen kokoaminen tulevaisuudessa on järkipäristetty talouden kannalta äärimmilleen. Kuitenkin palvelurakenteiden uusimisen tuomia säästöjä on vaikea osoittaa euromääräisinä tässä vaiheessa. Nyt valtion olisi tultava vastaan ja annettava aikaa palvelujen toteuttamiseksi.

Hallitus on luvannut tukea kuntia huonon taloustilanteen hetkellä. Nyt olisi korkea aika toimia, jotta kunnat pystyisivät järjestämään peruspalvelunsa ilman henkilöstön lomautuksia ja näiden aiheuttamia vaurioita pitemmällä aikavälillä.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2010 talousarvioon momentille 28.90.30 lisäyksenä 60 000 000 euroa taloustilanteen helpottamiseen ja kuntien alijäämän kattamisvelvoitteen tilapäiseen luopumiseen.

TAA 721/2009 vp — Tuula Peltonen /sd

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 2009

Tuula Peltonen /sd